

Skjønns forklaring
16.01.97



F. 16/01-97

NORDHORDLAND HERREDSRETT

Den 13. januar 1997 ble rett holdt i Nordhordland herredsrett.

Rettens formann: Herredsrettsdommer Arne Henriksen

Skjønnsmenn: Gårdbruker Henning Haukeland
Gårdbruker Bjørg Skarbø
Gårdbruker Anna Myking Gjerde
Adm.dir. Jonfinn Fløtre.

Sak nr.: 93-00024 B

Saksøker: Bergenshalvøens kommunale Kraftselskap (BKK), Bergen.

Prosessfullmektig: Advokat Magne Revheim, Bergen.

Saksøkt:

Takst nr.

Gnr. Bnr.

Modalen kommune

1.	Øystein Nygard, 5250 Lonevåg	85	1
2.	Reidar Nygard, 5170 Modalen	85	2
3.	Dagfinn Steinsland, 5170 Modalen	85	4
4.	Knut Liland, 5170 Modalen	85	4
5.	Harald Steinsland, 5170 Modalen	84	1,2
6.	Olav Johan Sundstrøm, 5035 Bg-Sandviken	84	3
7.	Asbjørn Steinsland, 5170 Modalen	84	5
8.	Jarle Heimdal, 5170 Modalen	83	1
9.	Harald Nygard, 5170 Modalen	83	2

Frist for anke
i 2 innel fra
forkeymd. dato
d.v.s 16.03.97

PH

10.	Harald Steinsland, 5170 Modalen	83	3
11.	Olaug Straume Steinestø, 5170 Modalen	83	4
12.	Reidar Nåmdal, 5170 Modalen	82	1
13.	Håkon Nåmdal, 5170 Modalen	82	2
14.	Bjarne Nåmdal og Olaug Nåmdal, 5170 Modalen	82	3
15.	Olav L. Øvre-Helland, 5170 Modalen	81	1
16.	Bjarne Øvre-Helland, 5170 Modalen	81	3
17.	Terje Øvre-Helland, 5170 Modalen	81	4
18.	Borgny Lodden og Rasmus Lodden, Kringsjø 50, 5040 Stord	81	5
19.	Modalen Kommune, 5170 Modalen	81	7,8,9 og 11
20.	Arthur Farestveit, 5170 Modalen	80	1
21.	Bjarne Johannessen, 5170 Modalen	80	2
22.	Inga Nåmdal, 5170 Modalen	80	3 og 6
23.	Jon Atle Farestveit, 5170 Modalen	80	4
24.	Jostein J. Farestveit, 5170 Modalen	80	5
25.	Harald Farestveit og Anne Mari Farestveit 5170 Modalen	80	7
26a.	Johan Farestveit, 5088 Mjølkeråen		
26.b	Reidar Farestveit, 5170 Modalen	80	8
27.	Borgny Lodden og Rasmus Lodden Dalen 67, 5400 Stord	80	11
28.	Olav H. Almelid, 5170 Modalen	79	1
29.	Magnhild Helene Tysse, 5256 Tyssebotn	79	2
30.	Martha Neset, 5087 Hordvik	79	3, 4 og 8.
31.	Annlaug Almelid, 5170 Modalen	79	5
32.	Anders Almelid, 3150 Tolvsrød	79	5
33.	Magne M. Helland, 5170 Modalen	78	1
34.	Jakob Helland, 5170 Modalen	78	2, 6
35.	Atle Helland, 5170 Modalen	78	3
36.	Bjarne Steinsland, 5170 Modalen	78	4

37.	Torbjørn Trohaug, 5170 Modalen	78	5
38.	Magnar Helland, 5060 Søreidgrend	78	17
39a.	Håkon Andreas Helland, 0686 Oslo		
39b.	Asbjørng Marie Helland, 0594 Oslo		
39c.	Odny Hildur Helland, 3440 Røyken	78	18
40.	Jostein Otterstad, 5170 Modalen	77	1
41.	Anna Grønhaug Steinsland	77	2
42.	Alfred Otterstad jr., 0870 Oslo	77	4
43.	Svein Magnar Mo, 5170 Modalen	77	5
44.	Audun Eidsne, 5170 Modalen	77	7
45.	Torbjørn Trohaug, 5170 Modalen	77	8
46.	Inger K. Halvorsen, 5170 Modalen	77	20
47.	Borghild Eknes, 5170 Modalen	76	1
48.	Reidun Neset, 5170 Modalen	76	2
49.	Svein Magnar Mo, 5170 Modalen	76	3
50.	Knut Knutsen Dale jr., 5170 Modalen	76	4
51.	Torbjørn Trohaug, 5170 Modalen	76	5
52.	Anlaug Kamilla Bertinsen, 5170 Modalen	76	6
53.	Arvid Langeland og Bente Langeland, 5170 Modalen.	76	7
54.	Jan Morten Farestveit, 5170 Modalen	76	8
55.	Bjarne Johan Mo, 5170 Modalen	76	10

Vaksdal kommune

56.	Nils Bindingsbø, 5294 Eidslandet	67	7
57.	Reidar Fjellanger, 5294 Eidslandet	60	1
58.	Olav A. Fjellanger og Marit Fjellanger 5294 Eidslandet	60	2
59a.	Oddvar Fjellanger, 5294 Eidslandet		
59b.	Unni Nesse, 5294 Eidslandet	60	3
60.	Jostein Fjellanger, 5294 Eidslandet	60	4
61.	Kåre Magnar Trefall, 5294 Eidslandet	59	1

62. Lars Magne Brunborg, 5294 Eidslandet 59 2

Høyanger kommune

63.	Ove Jonny Mjølsvik, 5924 Instevik	6	1
64.	Jarle Mjølsvik, 5962 Instevik	6	2
65.	Magnus Østerbø, 5917 Ortnevik	4	1
66.	Ingvald Hovland, 5745 Aurland	4	2
67.	Harald Hovland, 5917 Ortnevik	4	3, 7
68.	Anders Øvrebø, 5917 Ortnevik	4	4
69.	Joar Oppedal, 5917 Ortnevik	4	5
70.	Geir Arne Thune, 5917 Ortnevik	3	1
71.	Jan Thune Semb, 5917 Ortnevik	3	2
72.	Inge Brekke, 5917 Ortnevik	2	1
73.	Frode Merkesvik, 5917 Ortnevik	2	2
74.	Jon Dyrdal, 5917 Ortnevik	2	3
75.	Finn Arne Solend, 5917 Ortnevik	2	4
76.	Anders Brekke, 5917 Ortnevik	2	5

Prosessfullmektig:

For saksøkte nr. 5-13, nr. 15-22, nr. 24-25, nr. 27-37, nr. 39-40, nr. 43, nr. 45-53 og nr. 55:

Hr. advokat Helge Jacob Kolrud, 0110 Oslo.

For saksøkte nr. 65-76:

Advokat Olav Jordal, 5014 Bergen.

For saksøkte nr: 56-62:

Advokat Sjur Vinje Voss.

Det ble avsagt slikt

S K J Ø N N
OG
KJENNELSE:

Ved kongelig resolusjon av 17. juli 1992 fikk Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap tillatelse til erverv av fallrettigheter og regulering for bygging av Nygård pumpekraftverk og Åsebotn kraftverk i Modalsvassdraget på de vilkår som framgår av Olje og Energidepartementet foredrag av 17. juli 1992. Videre fikk Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap tillatelse til å foreta nødvendige ekspropriasjoner i forbindelse med utbyggingen av Nygård pumpekraftverk og Åsebotn Kraftverk i samsvar med ovennevnte foredrag.

På vegne av BKK innsendte advokat Revheim begjæring om skjønn til Nordhordland herredsrett den 15. januar 1993. Deler av skjønnet berører eiendommer beliggende i Ytre Sogn sorenskriverembete. I medhold av domstolsloven § 20 oppnevnte Justisdepartementet den 21. januar 1993 en dommer ved Nordhordland herredsrett til uten hinder av juridiksjonsgrense å bestyre skjønnet. Den konkrete oppnevning av skjønnsbestyrer ble overlatt til Fylkesmannen i Hordaland, som den 16. august 1996 oppnevnte herredsrettsdommer Arne Henriksen til å bestyre skjønnet.

Kjente eiere og rettighetshaver er stevnet på vanlig måte. I medhold av vassdragsreguleringsloven § 16 nr. 1 og vassdragsloven § 130 fjerde ledd, samt bemyndigelse gitt ved Kongelig resolusjon av 28.06.1946, jf kongl. res. av 11.01.78, gav Olje og Energidepartementet ved skriv av 2. desember 1992 BKK tillatelse til å benytte almannastevning som foreskrevet i lov av 09.07.1851, i forbindelse med skjønn ved ekspropriasjon for anlegg av Åsebotn kraftverk og Nygård pumpekraftverk. Reglene om almannastevning er deretter inntatt i lov om bygdealmenninger av 19.06.92. Innkalling til skjønnsforhandlingene er kunngjort med almannastevning i henhold til §§ 1-7 og 1-8 i lov om bygdealmenninger av 19.06.92 nr. 59.

Etter begjæring fra saksøker ble det under saksforberedelsen den 14. juni 1996 fattet slik

BESLUTNING :

Ved begjæring innkommet Nordhordland herredsrett den 15. januar 1993 har Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap begjært avholdt ekspropriasjonsskjønn til erverv at alle nødvendige rettigheter for anlegg av de to kraftverk; Åsebotn og Nygård. I prosesskriv innkommet retten den 23. mai 1996 har advokat Revheim på vegne av rekvirenten anmodet om at skjønnet utsettes i ytterligere fem år for den del av området som berøres av utbygging av Nygård kraftstasjon. Spørsmålet er forelagt dem av de berørte parter som representeres ved advokat. Advokat Vinje har ved skriv av 23. mai d.å. opplyst at hans parter samtykker i at denne delen av skjønnet utsettes. Advokat Kolrud har ved skriv av 5. juni d.å opplyst at de parter han representerer i området motsetter seg en slik utsettelse. Det er ikke innkommet uttalelse fra advokat Jordal, men han representerer, så vidt retten forstår, ingen av de grunneiere som berøres av utsettelsen. Skjønnsforhandlingene er berammet til perioden 19. til 30. august d.å.

Retten adgang til å beslutte utsettelse av skjønnet er regulert i oreigningsloven § 21 og vassdragsloven § 136. Retten finner at vilkårene for å utsette den delen av skjønnet som gjelder utbygging av Nygård kraftstasjon er oppfylt og at denne del av skjønnet bør utsettes. Det pekes på at den delen av tiltaket pr. i dag ikke er iverksatt, og at det er uklart hvorvidt denne kraftstasjonen vil bli utbygd. Ved at tiltaket, eller deler av dette, ikke er iverksatt finner retten at det ikke vil være mulig å få full oversikt over de skader og ulemper tiltaket vil medføre på det nåværende tidspunkt. Skjønnsrettens grunnlag for å vurdere disse spørsmål må antas å bli langt bedre etter at tiltaket er iverksatt og når byggearbeidene nærmer seg slutten. Rekvirentens anmodning om å utsette deler av skjønnet tas etter dette til følge.

Retten finner imidlertid at utsettelsen bør begrenses til to år. Det pekes på at det nå er gått tre og et halvt år siden skjønn ble begjært. Et ytterligere utsettelse på fem år vil, etter rettens oppfatning, innebære en urimelig stor belastning for grunneierne. Dertil kommer at det er usikkert hvorvidt rekvirenten ønsker å iverksette tiltaket. I en situasjon som denne bør forhandlingene tas opp på nytt innen rimelig tid, og da slik at rekvirenten da må ta stilling til hvorvidt utbyggingen vil bli gjennomført.

Retten finner ikke grunnlag for å fastsette et årlig vederlag til grunneierne i den perioden skjønnet utsettes. Videre finnes det ikke påkrevd på pålegge rekvirenten å stille sikkerhet for den fremtidige erstatningen hos namsmannen. Det pekes i denne sammenheng på at rekvirenten er et stort kommunalt kraftselskap slik at risikoen for at grunneierne ikke skal få det vederlag de har krav på, må anses for å være minimal.

SLUTNING :

Skjønnet, for så vidt gjelder den del som berøres av utbygging av Nygard kraftstasjon, utsettes i to år.

Dette gjelder saksøkte nr. 1, 2, 3 og 4, nr. 15, 16, 17 og 18, nr. 56, 57, 58, 59a, 59b, 60, 61 og

62.

Under saksforberedelsen er det videre klarlagt at enkelte parter ikke lenger er berørt av saken enten grunnet dødsfall eller fordi de har avhendet eiendommen: Dette gjelder

	trer ut:	trer inn
Takst nr. 6:	Olav Johan Sundstrøm	Asbjørn Steinsland
takst nr. 28:	Olav H. Almelid	June Almelid
takst nr. 47:	Borhild Eknes	Harald Eknes
takst nr. 56:	Nils Bindingsjø	Trygve Nilsen
takst nr. 58a+b:	Olav A og Marit Fjellanger	Jan Arne Fjellanger.

Erververne har samtykket i å tre inn i saken og saksøker har godtatt dem som nye parter i saken. De personer som i henhold til ovenstående har avhendet sin eiendom trer etter dette ut av saken og den blir å heve for deres vedkommende, jf skjønnsprosessloven § 2. jf tvistemålsloven § 65.

Som sakkyndig innen fiskerispørsmål har retten oppnevnt amanuensis Gunnar Raddum, og som jordbrukssakkyndig har retten oppnevnt landbrukskonsulent Olav Fagerbakke. De saksøkte har møtt med cand. real Einar Østvold som privat engasjert hydrologisk sakkyndig.

Rettsmøte til inkaminasjon av skjønnen ble holdt i Matre den 19. august d.å. Som tillitsmann for grunneierne i Modalen møtte ~~Asbjørn~~^{Harald} Steinsland og som tillitsmann for grunneierne i Ortnevik møtte Jan Thune Semb. Synfaring ble foretatt de påfølgende to dager, mens forhandlingene deretter fortsatt i Bergen med avhør av sakkyndige, partsrepresentanter, vitner samt prosedyre i dagene 26. til 28. august 1996.

Under skjønnsforhandlingene var det enighet mellom saksøkerne og de representerte grunneiere med eiendommer beliggende nedenfor utløpet av Steinslandsvannet om å utsette skjønnen inntil det er klarlagt hvorvidt utbygging av Nygård pumpekraftverk vil bli iverksatt. Dette fordi omfanget av de virkninger tiltaket medfører for disse grunneiere i ikke ubetydelig grad vil bero på hvorvidt denne utbygging blir realisert. Retten besluttet deretter å utsette

skjønnnet for så vidt gjelder området nedenfor utløpet av Steinslandsvannet.

Temaet for dette skjønnet er således å utmåle erstatning for inngrep og ulemper i forbindelse med utbygging av Åsebotn kraftstasjon i området ovenfor utløpet av Steinlandsvannet. I den utstrekning utbygging av Åsebotn kraftstasjon vil ha ulemper for eiendommer nedenfor utløpet av Steinslandsvannet, vil erstatning bli å fastsette ved et senere skjønn.

Kort om tiltaket:

Modalsvassdraget ligger i Modalen kommune, Hordaland fylke. De øvre deler av vassdraget har sitt utspring i Stølsheimen som ligger i Vik og Høyanger kommune i Sogn og Fjordane fylke. Vassdraget har sitt utløp i Mofjorden og store deler av vassdraget er regulert tidligere, ved utbygging av Steinsland kraftstasjon og Hellandsfoss kraftstasjon. I tillegg er deler av vassdraget overført til Evanger vassdraget hvor det nyttes til kraftproduksjon i Evanger kraftverk. Stølsvannet er inntaksmagasin for Steinsland Kraftverk. Åsebotn kraftstasjon benytter fallet i vassdraget ovenfor Stølsvannet og utløpet fra kraftstasjonen blir i Stølsvannet. Deler av de fall som benyttes i kraftverket, er ervervet tidligere i forbindelse med utbygging av Steinsland kraftverk.

Et felt på $2,3 \text{ km}^2$ er overført fra Ortnevikvassdraget til Modalsvassdraget.

Ortnevikvassdraget til tidligere uregulert. Dette vassdrag har et nedslagsfelt på ca. 59,8 kvm og renner ut mot nord i Sognefjorden.

Åsebotn Kraftstasjon er etablert i fjell like nord for Stølsdammen. Det er her installert Francisaggregat på 15 MW. Driftsvannveier og overføringer går i henholdsvis sjakter og tunneller. Kraftverket har to ulike inntakshøyder; i henholdsvis Store Nordalsvatn og i vatn kote 873. Undervannet er Stølsvatn. Mildere brutto fallhøyde er henholdsvis 419 m og 303 m. Fallet som utnyttes fra inntaket i vatn kote 873 er i sin helhet ervervet tidligere. Kraftverket har et mildere årlig tilsig på 85,1 mill. kubikkmeter fra et felt på 27 kvadratkilometer. Av dette utgjør 7,3 mill. kubikkmeter fra et felt på 2,3 kvadratkilometer i Tuledalen som er overført fra Ortnevikvassdraget, og 18,6 mill kubikk fra et felt på 5,9 kvm i Blådalen. Store Norddalsvatn skal tilleggsreguleres med 27 meters senkning. Videre får to vann i Åsebotn nye reguleringer. Vatn kote 964 skal tilleggsreguleres med 24,5 m ved hjelp av senkning.

Vatn kote 873 skal reguleres opp med en betongdam og skal kunne senkes med 5 m. For å gjennomføre overføringen i Tuledalen er vatn kote 1034 like nord for Store Norddalsvatn senket permanent med 10 m. Utbyggingen av kraftverket har videre medført at det er anlagt diverse veier, steintipper, tunellinnslag, lukehus o.l. i området. For så vidt gjelder omfanget av, og den nærmere beskrivelse de enkelte inngrep tiltaket har medført, vises det til skjønnsforutsetningene som er inntatt nedenfor.

Tillatelse til erverv av fallrettighetene er det gitt på vilkår som er fastsatt ved kongelig resolusjon av 17. juni 1992 og 3. desember 1993. De vilkår, som har betydning for beregning av vederlaget for inngrepet, er i hovedsak inntatt i skjønnsforutsetningene. Retten finner således ikke grunn til å gjengi vilkårene i skjønnen.

II. Skjønnsforutsetninger og påstander:

Saksøker har lagt ned følgende generelle

SKJØNNFORUTSETNINGER:

1. Generelt

BKK erverver rett til anlegg og drift av to kraftverk etter tillatelse meddelt ved kgl.res. 17.07 1992 og 30.12.93.

Ekspropriasjonshjemmel er vassdragslovens §§ 62 og 148.

Ekpropriasjonserstatningene tillegges 25 % så langt det er bestemt i Vassdragsloven § 134

2. Manøvrering

Konsesjon av 17.07.92 fastsetter manøvreringsreglement for Modalsvassdraget og Eksingedalsvassdraget m.v. Vassdragene er tidligere bygget ut av BKK med flere kraftverk, og manøvreringsreglementet av 17.07 1992 vil nå gjelde felles for gamle og nye kraftverk. Gjenstand for skjønn blir nå nye reguleringer, overføringer og anlegg og disse nye tiltakene etter 1992-konsesjonen oppregnes slik:

Reguleringer

	<u>Reguleringsgrenser</u>					Reg. høyde m
	Nat. vannst. cote	Øvre cote	Nedre cote	Oppd. m	Senkn. m	
Skjerjevattn	954,1	979,-	905,-	24,9	49,1	74,-
Åsebotn v.ct.873	873,-	878,-	868,-	5,-	5,-	10,-
Åsebotn v.ct.964	964,5	964,5	940,-	0	24,5	24,5
Store Nord.vatn	1010,8	1010,8	955,-	0	55,8	55,8
Nord.v.ct.1034	1034,-	1024,-	1024,-	0	10,-	0

Vedkommende Skjerjevann har BKK før ervervet rett til oppdemning 10 meter og senkning 10 meter.

Vedkommende Store Norddalsvatn har BKK fra før rett til senkning 30 meter.

Overføringer.

Avløpet fra to bekker i Austredalen (1,1 km² og 0,9 km²), og avløpet til vatn kote 1.016 (0,5 km²) overføres til Skjerjevattn.

Avløpet fra Skjerjevattn inklusive overført og pumpet vann kan overføres/tilbakeføres til Steinsland/Stølsvatn i Modalsvassdraget.

Avløpet fra vatn kote 1 025 i Tuledalen (2,3 km²) overføres til Store Norddalsvatn.

Avløpet fra Store Norddalsvatn (6,8 km²), Vatn kote 964 i Åsebotn (3,2 km²), to bekker i Åsebotn (3,5 km² og 2,1 km²) tas inn på driftstunellen for det høyere fallet i Åsebotn kraftverk og kan når det er mulig magasineres i Store Norddalsvatn.

Vatn kote 964 i Åsebotn (3,2 km²) overføres til vatn kote 873 og avløpet fra vatn kote 920 i Blådalen (5,9 km²) overføres til vatn kote 873 (3,2 km²) som er inntaket for det lavere fallet i Åsebotn kraftverk.

Etterfølgende overføringer inngår i den tidligere Steinslandutbyggingen. Noen av arealene

endres som følge av overføringene som nevnt foran.

Avløpet fra Botnaelvi (3,8 km²), Vestrebotn (7,1 km²), Norddalen (10,8 km²), Austdalen (7,3 km²), Fjellstøelvi (5,1 km²), Åsebotn (2,0 km²), Tverrelvi (7,0 km²), Norddalselvi (5,3 km²), Sørelvi (5,0 km²), Nord-Austredalen (4,2 km²), Kvanndalen (4,6 km²), Kvitavassdalen (5,7 km²), og Skålebotn (5,9 km²) overføres til Stølsvatn.

Ved ekstraordinære situasjoner kan Skjervevatn tilbakeføres til Evanger kraftverk.

Ved manøvreringen skal det tas for øyet at vassdragets naturlige flomvannføring nedenfor magasinene og overføringsstedene så vidt mulig ikke økes.

Magasinet i Stølsvatn kan brukes som flomdempingsmagasin.

Tapping av magasin vann fra Store Norddalsvatn kan ikke ta til før 1. oktober. Alt tilsig til Store Norddalsvatn skal fra slutten av lavvannsperioden gå til oppfylling av magasiner, jfr. likevel første avsnitt.

Fra vatn kote 920 i Blådalen slippes en minstevassføring på 30 l/s forbi overføringsstedet i perioden 1. juni til 15. september, forutsatt at tilsiget er tilstrekkelig.

3. Aktuelle anlegg Åsebotn kraftverk.

For Åsebotn kraftverk inngår følgende anlegg i BKK's anlegg:

- a. Ny anleggsvei fra veg Stølsdammen til tverrslag kote 902 i Åsebotn. Denne vegen får avgrening mot adkomsttunellen for kraftstasjonen, tverrslaget kote 750, til påhugget for overføringstunellen mot Blådalen og til tappetunellen fra vann kote 964. Total veglengde er ca. 5.400 m.
- b. Provisoriske verksteder, lagre, mannskapsforlegninger ved Stølsvatn, i Åsebotn og ved nordøstre ende av Store Norddalsvatn.

- c. Provisoriske tele- og 22 kV linjer fra eksisterende linjer ved Stølsvatn til riggområdene i Åsebotn.
- d. Kraftstasjon i fjell med adkomsttunell ved Stølsvatn. Installert effekt 15,5 MW.
- e. Rørtunell og sjakt fra kraftstasjon mot ventilkammer mot utslag i vatn kote 873. .
- f. Driftstunell og sjakt fra ventilkammer mot utslag i vann kote 873. Lengde hhv 130 m og 50 m. Tverrsnitt hhv 16 og 4 km^2 .
- g. Rørtunell og lengre oppe driftstunell fra ventilkammer til utslag i Store Norddalsvatn. Lengde; 5.540 m, tverrsnitt 18 km^2 . Tverrslag på kote 902 og mot bekkeinntak I.
- h. 2 bekkeinntak i Åsebotn med hhv boret sjakt (II) og tunellavregning (Inntak I) fra driftstunell mot Store Norddalsvatn.
- i. Kraftstasjon i tilknytning til eksisterende overføringstunell mot Stølsvatn.
- j. Overføringstunell fra Åsebotn mot vatn kote 920 i Blådalen hvor det blir en sperredam i utløpsosen. Lengde: 870 m. Tverrsnitt: 16 km^2 .
Tappetunell fra vann kote 964. Lengde 320 meter.
- k. Senkningskulvert og -kanal fra nordøstre ende av Store Norddalsvatn mot vatn kote 1034. Samlet lengde: 500 m.
- l. Overføringstunell -kulvert og -kanal fra vatn kote 1034 til vatn kote 1025 i Tuledalen. Samlet lengde: 270 m.
- m. Betongdam med steinfylling for veg på luftsiden i utløpet av vatn kote 873 i Åsebotn. Største lengde: 67 m. Største høyde 8 m.

- n. Lukehus med borrete sjakter ved vatn kote 964 og Store Norddalsvatn.
- o. Legging av 60.000 kubikkmeter tippmasser ved tverrslag kote 750, 42.000 kubikkmeter ved utslag for bekkeinntak I, 15.000 kubikkmeter ved påhugg for overføringstunell i Blådalen. 5.000 kubikkmeter ved påhugg for tappetunell fra vann kote 964, 10.000 kubikkmeter ved overføringene nord for Store Norddalsvatn og 10.000 kubikkmeter ved adkomsttunellen til kraftstasjonen.

Anleggsvegene blir permanente, unntatt avgrening til vatn kote 964.

22 kV-linjen og telelinjen opp til tverrslagene for ventilkammer blir også permanent.

4. Generelt for veger, ledningstraseer, riggområder.

Hvor skog må ryddes vil, vil trevirke bli lagt til side og kan hentes av skogeieren.

Etter konkret vurdering tar BKK forbehold om å påstå fradrag for fordel ved grunnavståelse for veger.

BKK har rett til å iverksette alle nødvendige tiltak og innretninger for drift og fremtidig vedlikehold og fornyelser av de anlegg som BKK er meddelt ihht tillatelse som er bestemt i pkt. 1 ovenfor, herunder rett til transport og fremkomst til disse anlegg.

BKK har rett til å disponere over utsprengt stein i tippene for fornyelse og vedlikehold av anlegget.

5. Bruksrett - eiendomsrett.

Det erverves bruksrett til grunn med mindre det presiseres at avståelse skjer til eiendom, eventuelt da med delingsforretning og skjøte til BKK.

E [REDACTED] :

- a) Fallrettigheter

- b) Anleggsvei slik den er beskrevet ovenfor i pkt. 3 a, og med en slik vegbredde og med tillegg av nødvendig skjæring og fylling, samt møteplasser, som er beskrevet i arealkort for den enkelte eiendom som berøres. Herunder unntas vegavgrensning til vatn kote 964.

BKK har i forhold til grunneieren ingen plikt til å holde anleggsveiene ved like.

- c) () r for l () e slik det er inntegnet på t () }
benevnt situasjonsplan - kraftstasjonsområdet.

6. Høy spenningslinjer.

Erstatningsoppgjør for inngrep til permanent 22 kV kraftlinje er avtalt og oppgjordt med samtlige av de grunneiere som berøres av kraftlinjen.

7. Rente.

Avsavnrente fra faktisk forhåndstiltredelse av den enkelte eiendom betales med den rentesats retten fastsetter.

8. Engangserstatning.

Erstatning fastsettes og utbetales som engangserstatning hvis intet annet bestemmes, jfr. forskr. nr. 945 av 04/12 1987 § 11.

Påstander:

Advokat Revheim har på vegne av BKK lagt ned slik

p å s t a n d :

Skjønnen fremmes.

Høyesterettsadvokat Kolrud og advokat Jordal har på vegne av sine parter lagt ned slik

p å s t a n d :

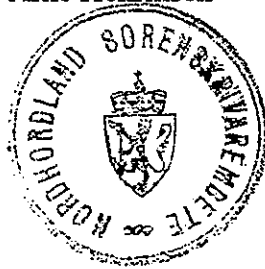
Skjønnen fremmes og grunneierne tilkjennes full erstatning for alle inngrep og

SLUTNING:

1. Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap betaler erstatning til de saksøkte i henhold til erstatningsfastsettelse under det enkelte takstnummer.
2. Saken utsettes for saksøkte nummer, 15 - 55.
3. Saken heves for Olav Johan Sundstrøm, Olav H. Almelid, Borghild Eknes, Nils Bindingsø, Olav A Fjellanger og Marit Fjellanger.
4. I saksomkostninger betaler Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap til de saksøkte:
v/H.r.adv. Kolrud kroner 365.731 - trehundreogsekstifemtusen-syvhundreog-trettien-,
v/adv. Jordal koner 141.469 - etthundreogførtientusenfirehundreogsekstini -,
v/ Jan Thune Semb kroner 19.766 - nittentusensyvhundreogsekstiseks -,
innen 2 -to- uker fra forkynnelse av skjønnet. (16/1-97)

Arne Henriksen
Arne Henriksen

Henning Haukeland
Henning Haukeland



Bjerg Skarbø
Bjerg Skarbø

Anna Myking Gjerde
Anna Myking Gjerde

Jonfinn Fløtre
Jonfinn Fløtre.